

אָמַר לָהּ מֹשֶׁה לָמָּה. וְהָא עֲבָדוּ כּוֹכְבִים
וּמַזְלוֹת כְּמָה דְאַתְּ אָמַר עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסֵּכָה
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה וְגו'. וּמֹשֶׁה אָמַר
לָמָּה. אֲלֵא הֵכִי אוֹלִיפְנָא מֵאֵן דְּמַרְצָה
לְאַחְרָא לֹא בְעֵי לְמַעְבַּד הֵהוּא חוּבָא (דְּאִיהוּ)
רַב, אֲלֵא יִזְעִיר לִיה קַמִּיה. וּלְבַתֵּר יִסְגִי לִיה
קַמִּיה אַחְרָא (ד'א ל"ג ח"יבא) דְּכַתִּיב אַתֶּם חֲטֵאתֶם
חֲטָאָה גְדֹלָה.

עֲבָדוּ כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאמַר עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסֵּכָה
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה וְגו',
וּמֹשֶׁה אָמַר לָמָּה? אֲלֵא כִּף
לְמַדְנֵי, מִי שֶׁמַּרְצָה אֶת הָאֲחֵר,
לֹא צְרִיף לַעֲשׂוֹת אֶת אוֹתוֹ חֲטָא
[שְׁהוּא] לְגְדוֹל, אֲלֵא יִקְטִין אוֹתוֹ
לְפָנָיו, וְאַחֵר כִּף יִגְדִיל אוֹתוֹ לְפָנָיו
הָאֲחֵר [הַרְשָׁע], שֶׁכְּתוּב אַתֶּם
חֲטֵאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה.

וְלֹא שְׂבִיק לִיה לְקַדְשָׁא בְרִיף הוּא עַד דְּמָסַר
גְּרַמִּיה לְמוֹתָא דְכַתִּיב וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא
חֲטָאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר
כְּתַבְתָּ. וְקַדְשָׁא בְרִיף הוּא מַחִיל לוֹן דְּכַתִּיב
וַיִּנָּחֵם יי עַל הָרַעָה וְגו'. וְנַח לֹא עֲבַד כֵּן אֲלֵא
בְּעַא לְאַשְׁתַּזְבָּא וְשְׂבִיק כָּל עַלְמָא.

וְלֹא עֹב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עַד שֶׁמָּסַר עֲצֻמוֹ לְמִיתָה, שֶׁכְּתוּב
וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם וְאִם אֵין
מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ.
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחִיל לָהֶם,
שֶׁכְּתוּב וַיִּנָּחֵם ה' עַל הָרַעָה וְגו'.
וְנַח לֹא עֲשָׂה כֵּן, אֲלֵא רָצָה
לְהַנְצִיל, וְעֹב אֶת כָּל הָעוֹלָם.

וּבְבַר זְמַנָּא דְדִינָא שְׂרִיא עַל עַלְמָא, רוּחַ
קְדָשָׁא אָמַר וְוִי דְלָא אֲשַׁתְּכַח כְּמֹשֶׁה
דְּכַתִּיב (יִשְׁעִיָּה ס"ג) וַיִּזְכּוּר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה עִמּוֹ
(וְגו) אֵיִה הַמַּעֲלָם מִיָּם וְגו'. דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת י"ד)
וַיֹּאמֶר יי אֵל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלַי. דְּהָא אִיהוּ
בְּצִלוֹתָא סְלִיק לוֹן מִן יַמָּא. וּבְגִין דְּשׁוּי
גְּרַמִּיה בְּצִלוֹתָא עֲלִיִּיהוּ דִּישְׂרָאֵל בִּימָא. אַקְרִי
(עַל שְׁמִיחַ) הַמַּעֲלָם מִיָּם. דְּאִיהוּ אֲסִיק לוֹן מִן
יַמָּא.

וּבְבַר פַּעַם שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה עַל
הָעוֹלָם, רוּחַ הַקְּדוֹשׁ אוֹמְרָת: אוֹי
שְׂלֵא נִמְצָא כְּמוֹ מֹשֶׁה, שֶׁכְּתוּב
(יִשְׁעִיָּה סג) וַיִּזְכּוּר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה
עִמּוֹ אֵיִה הַמַּעֲלָם מִיָּם וְגו',
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת י"ד) וַיֹּאמֶר ה' אֵל
מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלַי. שְׁהֲרִי
בַתְּפִלָּה הוּא הַעֲלָה אוֹתָם מִהַיָּם,
וּמִשׁוּם שֶׁשָּׂם עֲצֻמוֹ בַתְּפִלָּה עַל
יִשְׂרָאֵל בַּיָּם, נִקְרָא [עַל שְׁמוֹ]
הַמַּעֲלָם מִיָּם, שֶׁהוּא הַעֲלָה אוֹתָם
מִהַיָּם.

אֵיִה הַשָּׁם בְּקִרְבּוֹ אֶת רוּחַ קְדָשׁוֹ דָּא אִיהוּ
מֹשֶׁה דְּאֲשִׁרִי (דף סח ע"א) שְׁכִינְתָּא בִּינִיִּיהוּ
דִּישְׂרָאֵל. מוֹלִיכֶם בַּתְּהֻמוֹת כַּד אַתְּבַקְעוּ מִיָּא
וְאֲזִלוּ בְּגוֹ תְּהוּמֵי בִּיבְשָׁתָא דְגְּלִידוֹ מִיָּא (וּבְלֵא
אַחֲמַר עַל מֹשֶׁה). (נ"א וְעַל דָּא אַקְרִי מֹשֶׁה עִמּוֹ) בְּגִין דְּאֲמָסַר
גְּרַמִּיה עַל יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אַף עַל
גַּב דְּזַפְּאָה הָוָה נַח לָאו אִיהוּ כְּדָאִי (בְּגִין)
דְּקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא יִגִּין עַל עַלְמָא בְּגִינֵיה.
תָּא חֲזִי, מֹשֶׁה לֹא תִלָּה מְלָה בְּזַכּוּתֵיה אֲלֵא
בְּזַכּוּת אַבְהָן קְדָמָאִי. אֲבָל נַח לֹא הָוָה

אֵיִה הַשָּׁם בְּקִרְבּוֹ אֶת רוּחַ קְדָשׁוֹ
- זְהוּ מֹשֶׁה, שֶׁהִשְׁרָה שְׂכִינָה בֵּין
יִשְׂרָאֵל. מוֹלִיכֶם בַּתְּהֻמוֹת -
כְּשׁוֹנְבָקְעוּ הַיָּם וְהִלְכוּ בַתּוֹף
הַתְּהוּם בִּיבְשָׁה שֶׁקִּפְּאוּ הַיָּם
[וְהַכֵּל נֶאמַר עַל מֹשֶׁה] (נ"א וְעַל זֶה נִקְרָא מֹשֶׁה
עִמּוֹ), מִשׁוּם שֶׁמָּסַר עֲצֻמוֹ עַל
יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אַף עַל
גַּב שֶׁצְדִיק הִיָּה נַח, אֵינּוּ כְּדָאִי
[בְּרִי] שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִגִּין עַל
הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵוֹ.
בֵּא רְאֵה, מֹשֶׁה לֹא תִלָּה הַדְּבָר
בְּזַכּוּתוֹ, אֲלֵא בְּזַכּוּת הָאֲבוֹת
הַרְאִשׁוֹנִים, אֲבָל לְנַח לֹא הִיָּה לוֹ